

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej CSc. a z členov JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. a JUDr. Evy Baranovej v právnej veci žalobkyne: **M. G.**, zastúpenej advokátkou JUDr. Z. K., proti žalovanému: **Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Trenčíne, Krajský dopravný inšpektorát**, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č.p. KRP-46/KDI- P-2007 zo dňa 23. marca 2007, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 13 S 60/2007-44 zo dňa 26. februára 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13 S 60/2007-44 zo dňa 26. februára 2008 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie žalovaného č.p. KRP-46/KDI-P-2007 zo dňa 23. marca 2007 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.

Žalovaný je **povinný** zaplatiť žalobkyňi náhradu trov konania do rúk právnej zástupkyne JUDr. Z. K., v sume 339,38 55 €, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného č.p. KRP-46/KDI-P-2007 zo dňa 23. marca 2007, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobkyne proti rozhodnutiu Okresného riaditeľstva PZ v Púchove, Okresného dopravného inšpektorátu č.p.: ORP-15/DIPU-Sk-2007 zo dňa 7. februára 2007 a potvrdené rozhodnutie o uznaní viny zo spáchania priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. l) zákona č. 372/ 1990 Zb. o priestupkoch v znení

neskorších predpisov a o uložení pokuty vo výške 1 000,- Sk a uložení povinnosti uhradiť trovy konania v sume 1 000,- Sk.

S poukazom na zistenie, že v správnom konaní bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie, ktoré viedlo k správny právny záverom krajský súd žalobu zamietol.

V dôvodoch rozsudku krajský súd poukázal na to, že v priestupkovom konaní bolo preukázané spáchanie priestupku žalobkyne podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov, na tom skutkovom základe ako je uvedené v rozhodnutí oboch správnych orgánov.

Krajský súd sa stotožnil so skutkovými zisteniami správnych orgánov, že k dopravnej nehode došlo v dôsledku nesprávnej techniky jazdy cyklistky (žalobkyne), ktorá jazdila síce v smere jazdy motorového vozidla, ale po vojdení do koridoru motorového vozidla na vzdialenosť kratšiu ako bola vzdialenosť, na ktorej by bol vodič schopný zastaviť z povolenej, resp. primeranej rýchlosti, zabočila mierne šikmo ku ľavej strane cesty, čím vytvorila vodičovi motorového vozidla náhlu prekážku.

V danom prípade krajský súd konštatoval, že správne orgány si obstarali dostatok podkladov, o ktoré mohli oprieť svoje rozhodnutie, vychádzali pritom okrem iného z plánu a náčrtku z miesta dopravnej nehody, fotodokumentácie ako aj znaleckého posudku č. 59/2006. Znalec z odboru cestnej dopravy Ing. J. L., simuláciou zrážky v programe PC-Crach, porovnal s programom Kolízia, pričom vychádzal zo zistení, že vodič motorového vozidla pred vznikom nehodového deja jazdil rýchlosťou 43,7 až 48,3 km/hod., čo je nižšia ako bola povolená rýchlosť a jazdil v koridore vzdialenom 2,5m od pravého okraja vozovky. Znalec posúdil techniku jazdy vodiča a cyklistky so záverom, že žalobkyňa v rovnakom čase 1,2 sekundy pred zrážkou sa nachádzala vo vozovke vo vzdialenosti 3,3m od miesta zrážky, smer jazdy bol mierne šikmý ku ľavej strane cesty, pretože zadná časť bicykla bola vzdialená od pravého okraja vozovky 2,2m a predná časť 2,6m. Začiatok reakcie vodiča na cyklistku, keď už bola v jazdnom pruhu -koridore- motorového vozidla nie je možné z technického hľadiska jednoznačne hodnotiť ako oneskorené. Podľa zistení znalca bola príčinou danej dopravnej nehody z technického hľadiska nesprávna jazda cyklistky. Nesprávnym prvkom jazdy cyklistky bol spôsob jazdy, keď cyklistka vošla do koridoru jazdy vozidla Fabia na vzdialenosť kratšiu ako bola vzdialenosť, na ktorej by bol vodič vozidla schopný zastaviť z povolenej, resp. primeranej rýchlosti pri využití dosiahnuteľného spomalenia. Spôsob používania vozovky cyklistkou nebol z technického hľadiska správny pri oboch teoreticky možných variantoch jej pohybu, teda buď jej predchádzaním cez vozovku z pravej na ľavú stranu alebo odbočovaním doľava.

Na základe uvedeného krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie vychádzalo z dostatočne zisteného a správne posúdeného skutkového stavu, v konaní nedošlo k takým vadám, ktoré by mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Proti uvedenému rozsudku podala žalobkyňa včas odvolanie, v ktorom namietala, že správny orgán ani prvostupňový súd nevyhovel jej návrhu na kontrolné dokazovanie, preto požiadala Žilinskú univerzitu v Žiline, Ústav súdneho inžinierstva o odborné vyjadrenie k priebehu dopravnej nehody, pričom žalobkyňa poukázala na stanovisko Ing. J. N. a prof. Ing. G. K. CSc., ktorí v odbornom vyjadrení č. 130/2008 zo dňa 10.04.2008 uvádzajú, že: *„Vzájomná poloha bicykla a vozidla je taká, že ich pozdĺžne osi boli skoro rovnobežné, išlo teda o zrážku s veľmi malým prekrytím. Vozidlo sa pohybovalo rýchlosťou cca 50km/hod. a k zrážke došlo ešte počas reakčného času vodiča. Miesto zrážky v priečnom smere je možné pomerne presne určiť zanechanými stopami, a toto sa nachádzalo v jazdnom pruhu cyklistky cca 1m od stredovej čiary. Pohyb cyklistky nie je možné pred zrážkou objektívne zrekonštruovať. Pomerne presne je však možné rekonštruovať pohyb vozidla v čase a priestore. Vodič začal na cyklistku reagovať cca 1,2 sek. pred zrážkou, pričom cyklistka sa nachádzala v tomto okamihu cca 3,5m pred miestom zrážky, s veľkou pravdepodobnosťou sa pohybovala pod malým uhlom v smere jazdy. V žiadnom prípade cyklistka nevykonávala rýchly odbočovací manéver. Pre určenie príčiny nehody je potrebné určiť, či vozidlá zaparkované pri pravom okraji vozovky, o ktorých hovorí len vodič, sa tam skutočne nachádzali alebo nie. Ak sa tam vozidlá nenachádzali, vodič mal možnosť reagovať včasnšie na cyklistku. Ak sa tam vozidlá nachádzali, bude potrebné zistiť o aké vozidlá išlo, a či svojimi rozmermi mohli zakrývať vodičovi výhľad. Je potrebné pripomenúť, že k dopravnej nehode došlo o 10,35hod a na fotodokumentácii z ohliadky, ktorá bola vykonaná o 10,40hod sa žiadne zaparkované vozidlá nenachádzajú. Tieto neuvádza ani polícia v protokole. Je preto vecou právneho posúdenia dôkazov rozhodnúť, či boli vozidlá zaparkované alebo nie. Príčina nehody z technického hľadiska bez vplyvu zaparkovaných vozidiel by bola oneskorená reakcia vodiča vozidla. Pohyb cyklistky vo vozovke tiež nebol správny, pretože ak chcela pokračovať priamo, mala jazdiť čo najbližšie pri pravom okraji vozovky. Jej rýchlosť jazdy však bola taká, že vodič by mal dostatok času včas na vzniknutú situáciu reagovať.“*

Žalobkyňa poukázala na to, že v čase objasňovania priestupku, a v čase konania pred krajským súdom, nebola schopná vzhľadom na svoj zdravotný stav adekvátneho výsluchu, pri dopravnej nehode totiž utrpela ťažkú kraniocerebrálnu traumu s postraumatickým organickým psychosyndrómom, a na skutočnosti spojené s dopravnou nehodou si nepamätá. Túto skutočnosť podľa žalobkyne využil vodič motorového vozidla a vo svojej výpovedi, ktorá slúžila znalcovi ako podklad pre vypracovanie znaleckého posudku, tvrdil skutočnosti, ktoré sú v rozpore s dokumentáciou dopravnej nehody.

Na základe uvedeného žalobkyňa navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný tak, že navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť. Vyjadril presvedčenie, že znalecký posudok vypracovaný Ing. L. je dostatočný a riešiaci celkovú dopravnú situáciu s predmetnou dopravnou nehodou, pričom jeho závery korešpondujú s ostanými dôkazmi, ktoré boli podkladom rozhodnutia o priestupku. Odborné vyjadrenie predložené žalobkyňou je podľa žalovaného vzhľadom na jeho strohosť, neurčitosť a nepodloženosť žiadnym prepočtom za nedôveryhodný a nepostačujúci k zmene právneho názoru na mieru zavinenia predmetnej nehody.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu proti rozhodnutiu žalovaného č.p. KRP-46/KDI- P-2007 zo dňa 23. marca 2007, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobkyne proti rozhodnutiu Okresného riaditeľstva PZ v Púchove, Okresného dopravného inšpektorátu č.p.: ORP-15/DIPU-Sk-2007 zo dňa 7. februára 2007 a potvrdené rozhodnutie o uznání viny zo spáchania priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. l) zákona č. 372/1990 Zb., ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o uznání viny zo spáchania priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. l) zákona č. 372/ 1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a o uložení pokuty vo výške 1 000,- Sk.

Preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobkyne uplatnenými v žalobe, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V intenciách ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. „Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov“ sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 245 ods. 2 O.s.p. pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie) preskúmava súd iba, či také

rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia.

Preskúvanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v správnom súdnictve je ovládané dispozičnou zásadou (§ 249 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 250i ods. 1 O.s.p. pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúvanie napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 250i ods. 3 O.s.p. pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 221 zákona o priestupkoch sa v zmysle ods. 1 priestupku dopustí ten, kto

- k) iným konaním, než ako je uvedené v písmenách a) až h), poruší všeobecne záväzný právny predpis o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, 3d),
- l) porušením uvedeným v písmene k) bezprostredne ohrozí bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky alebo spôsobí dopravnú nehodu.

Podľa ods. 2 za priestupok podľa ods. 1 písm. k) možno uložiť pokutu do 2000 Sk, za priestupok podľa ods. 1 písm. c) a d) možno uložiť pokutu do 5000 Sk a zákaz činnosť do 6 mesiacov, za priestupok podľa odseku 1 písm. a) b) a l) možno uložiť pokutu do 7000 Sk a zákaz činnosti do jedného roka, za priestupok podľa ods. 1 písm. j) možno uložiť pokutu do 10 000 Sk, za priestupok podľa ods. 1 písm. g) a i) možno uložiť pokutu do 10 000 Sk a zákaz činnosti do jedného roka, za priestupok podľa ods. 1 písm. e), f) a h) možno uložiť pokutu do 15 000 Sk a zákaz činnosti do dvoch rokov.

Podľa 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o premávke na pozemných komunikáciách“) vodič je povinný venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke.

Zo spisu odvolací súd zistil nasledovné skutočnosti:

Okresný dopravný inšpektorát Okresného riaditeľstva PZ v Považskej Bystrici rozhodnutím zo dňa 7. februára 2007, č.p: ORP-15/DIPU-SK-2007 uznal žalobkyňu vinnou podľa § 22 odsek 2 zákona o priestupkoch na tom skutkovom základe, že dňa 04.03.2006 o 10.35hod riadila cestný bicykel zn. ESKA na hlavnej ceste prvej triedy č. I/49 v meste P., v smere jazdy od obchodného domu L. do centra mesta, pričom pri objekte hotela „W.“ v dôsledku nevenovania dostatočnej pozornosti riadeniu bicykla, spôsobila zrážku s osobným motorovým vozidlom zn. Škoda Fábria ev.č. P., ktoré po

uvedenej hlavnej ceste prvej triedy, tým istým smerom riadil vodič M. J., trvale bytom L. M.

Prvostupňový správny orgán konanie žalobkyne kvalifikoval ako porušenie ustanovenia § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 315/1996 Z.z. a uznal ju vinnou zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky v zmysle § 22 ods. 1 písm. l) zákona č. 372/1990 Zb. Žalobkyni bola uložená za predmetný priestupok pokuta vo výške 1000 Sk.

Žalovaný rozhodujúc o odvolaní žalobkyne proti rozhodnutiu o postihu za priestupok rozhodnutím č.p.: KRP-46/KDI-P-2007 zo dňa 23. marca 2007 odvolanie žalobkyne zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

Krajský súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol z dôvodu, že považoval rozhodnutia správnych orgánov za vydané v súlade so zákonom.

Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobkyňa vzniesla námietky voči znaleckému posudku, ktorý vypravoval Ing. J. L.. Námietala najmä skutočnosť, že súdny znalec vychádzal pri vypracovaní znaleckého posudku z tvrdenia vodiča J., že pred odbočkou doprava k hotelu W. boli zaparkované asi 4 osobné vozidlá. Z tohto údaju vychádzal znalec pri grafickom znázornení vypočítanej simulácie nehodového deja na strane 16 znaleckého posudku, hoci podľa náčrtku z miesta dopravnej nehody, ktorý bol načrtnutý bezprostredne po dopravnej nehode, sa žiadne osobné ani iné motorové vozidlo nenachádza a nie je uvedené ani v protokole o nehode cestnej premávky. Žalobkyňa v tejto súvislosti vyjadrila presvedčenie, že vzhľadom na snehové bariéry nachádzajúce sa pri krajnici tam žiadne osobné motorové vozidlá neboli zaparkované a vodič M. J. by musel cyklistku vidieť včas aj v prípade, ak by teoreticky zišla z chodníka pri hoteli W.. Žalobkyňa vyčítala, že znalec neuvažoval o možnom variante pohybu cyklistky v smere jazdy vozidla Škoda Fabia.

Krajský súd sa týmito námietkami žalobkyne nezaoberal a bez bližšieho zdôvodnenia si osvojil názor správneho orgánu na priebeh a vyhodnotenie dopravnej kolízie, ktorý vychádzal z namietaného znaleckého posudku.

Najvyšší súd SR s ohľadom na obsah podaného odvolania posudzoval, či správne orgány pri rozhodovaní vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu veci. S ohľadom na námietku žalobkyne ohľadne hodnotenia dôkazov zisťoval, či konanie o priestupku bolo vedené takým procesným postupom, ktorý zabezpečoval správny výsledok a či boli dôkazy vykonané spôsobom zodpovedajúcim pravidlám spravodlivého procesu. Konečne posudzoval, či hodnotenie dôkazov zodpovedalo zásadám voľného hodnotenia dôkazov v zmysle ustanovenia § 34 ods. 5 zákona o správnom konaní a či nevybočilo z jeho medzí.

Zákon o priestupkoch v ustanovení § 73 ods. 2 zakotvuje základné procesné práva a povinnosti obvineného z priestupku. V porovnaní so všeobecným správnym konaním, ktoré je upravené v zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov poskytuje obvinenému z priestupku širší okruh procesných práv. Predovšetkým zakotvuje zásadu prezumpcie neviny obvineného z priestupku. Obvinený z priestupku má právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom, uplatňovať skutočnosti a dôkazy na svoju obhajobu, podávať návrhy a opravné prostriedky. K výpovedi, ani k priznaniu nemôže byť donucovaný. Realizácia zásady prezumpcie neviny znamená, že správny orgán je povinný dokázať vinu obvineného z priestupku, a ak sú o nej pochybnosti, musí rozhodnúť v prospech obvineného z priestupku (in dubio pro reo).

Zákon o priestupkoch v ustanovení § 51 zakotvuje, že „ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie o priestupkoch všeobecné predpisy o správnom konaní“. V odkaze pod čiarou č. 4 uvádza zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok). To znamená, že správne orgány musia v konaní a pri rozhodovaní dodržiavať najmä základné zásady správneho konania (§ 3), ustanovenie správneho poriadku takajúce sa zisťovania podkladov pre rozhodnutie (§ 32 a nasl.) ako aj ustanovenia správneho poriadku zakotvujúce finálne štádium správneho konania, t.j. vydanie rozhodnutia (§ 46 a nasl.).

V ustanovení § 3 správneho poriadku sú zakotvené základné zásady správneho konania. Jednou zo základných zásad správneho konania je zásada zákonnosti (§ 3 ods. 1). Z uvedenej zásady vyplýva, že správne orgány sú v konaní a pri rozhodovaní povinné postupovať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, zákonmi a ostatnými právnymi predpismi. V neposlednom rade sú povinné prihliadať aj na obsah medzinárodných zmlúv, ktoré v súlade s čl. 7 Ústavy SR majú prednosť pred zákonmi.

Ďalšou základnou zásadou správneho konania je zásada materiálnej pravdy, na základe ktorej rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci. Táto zásada je zakotvená nielen v § 3 ods. 4 správneho poriadku, ale je premietnutá aj v jeho ďalších ustanoveniach (§ 32 ods. 1, § 46, § 47 ods. 3). Z obsahu predmetnej zásady vyplýva, že správny orgán (platí to aj pre odvolací orgán) je povinný vykonávať dokazovanie tak, aby boli náležite objasnené všetky rozhodujúce okolnosti dôležité pre posúdenie veci (úplnosť zistenia). Správny orgán musí zabezpečiť, aby skutkové zistenia, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania čo najviac zodpovedali skutočnosti (presnosť zistenia).

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych

predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Odvolaací súd nemá pochybnosti o tom, že je právom správneho orgánu, ktorý vedie konanie o priestupku rozhodnúť, ktoré dôkazy vykoná. Je na úvahe správneho orgánu rozhodnúť, či určitý dôkaz nie je potrebné vykonať (§ 321 správneho poriadku).

Oprávnenie rozhodnúť o rozsahu zisťovania podkladov pre rozhodnutie ako aj výber dôkazných prostriedkov vyplýva z vrchnostenského postavenia správneho orgánu spojeného s jeho právomocou danou mu zákonom voči subjektom podriadeným mu pri rozhodovaní ako aj z vyšetrovacieho princípu, na ktorom je priestupkové konanie v zákone o priestupkoch založené, taktiež zo zásady hospodárnosti a rýchlosti konania (§ 3 ods. 3 posledná veta správneho poriadku). To však neznamená, že by správny orgán v prípade konania o priestupku, ktoré má v zmysle ustálenej štrasburskej judikatúry charakter konania o trestnom obvinení nerešpektoval procesné práva obvineného z priestupku, základné zásady správneho konania a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejnený v Zbierke zákonov SR č. 209/1992 Zb.), ktorý zaručuje právo na spravodlivý proces.

Podľa čl. 1 ods. 2 veta prvá Ústavy SR je Slovenská republika zvrchovaný, demokratický a právny štát. Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na vykonanie ktorých nie je potrebný zákon a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva lebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené ustanoveným spôsobom, majú prednosť pred zákonmi.

Keďže Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) je medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy SR postavený na úroveň ústavného zákona. To znamená, že v Slovenskej republike má každá fyzická a právnická osoba zaručené právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru. Bolo by v rozpore s princípmi právneho štátu, ak by právo na spravodlivý proces nebolo dodržané.

Súčasťou práva na spravodlivý proces je právo na spravodlivé súdne konanie, ktoré subsumuje základné súdno-procesné princípy. V podobe ústavných princíпов sú nadriadené OSP a Trestnému poriadku. Zo štrasburskej judikatúry vyplýva, že tieto princípy sa vzťahujú aj na konanie správne a exekučné.

Princípmi spravodlivého súdneho konania sú najmä princíp „rovnosti zbraní“, „kontradiktórnosť súdneho konania“, „právo osobnej prítomnosti na konaní“ a „zákaz inkriminácie vlastnej osoby“.

Článok 6 ods. 3 Dohovoru zakotvuje minimálne práva obvineného z trestného činu. Podľa písmena d) cit. článku obvinený z trestného činu má právo vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.

Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nie je rozhodujúca klasifikácia protiprávneho konania na správne delikty a trestné delikty vnútroštátnym právnym poriadkom. Napr. v rozsudkoch Kadubec proti Slovensku a Lauko proti Slovensku (rozsudky sú z 02.09.1998), v ktorých išlo o právo na preskúmanie rozhodnutia o postihu za priestupok súdom, Európsky súd pre ľudské práva vychádzal najmä zo zákona o priestupkoch, ktorý je adresovaný všetkým občanom. Nejde o predpis, ktorý by bol adresovaný iba obmedzenej skupine občanov a aj sankcie, ktoré boli v predmetných veciach uložené (pokuty vo výške 1000 Sk a 300 Sk) považoval súd za sankcie represívneho charakteru. Európsky súd pre ľudské práva dospel k záveru, že ide o trestné veci (matiere penále, criminal matters) a to bez ohľadu na relatívne nízke sankcie.

Vo všetkých veciach, ktoré je možné subsumovať pod pojem „veci trestného charakteru“, musí mať osoba, proti ktorej sa vedie konanie, možnosť domôcť sa práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru.

Princíp „rovnosti zbraní“, t.j. že každá strana v konaní musí mať rovnakú príležitosť predložiť svoj prípad a žiadna z nich nesmie byť podstatne zvýhodneného vo vzťahu k druhej strane, platí aj v občianskoprávnom konaní a taktiež pri preverovaní zákonnosti a postupu orgánov verejnej správy súdom. Tento princíp musí byť premietnutý do celého procesu, ak má byť proces spravodlivým.

Odvolací súd dospel k záveru, že v prípade žalobkyne išlo o vec trestného charakteru.

Zo spisu nesporne vyplýva, že žalobkyňa v podanom odvolaní namietala znalecký posudok znalca Ing. J. L. a súčasne predkladá odborné vyjadrenie Ing. J. N. a prof. Ing. G. K. CSc, ktorí v odbornom vyjadrení zo dňa 10.04.2008 dospeli ohľadne príčin dopravnej nehody k iným záverom.

Správny orgán prvého stupňa, žalovaný a napokon ani krajský súd na výhrady žalobkyne k znaleckému posudku podľa názoru odvolacieho súdu nereagovali. Jej žiadosti o vykonanie kontrolného znaleckého posudku nevyhoveli.

Je síce pravdou, že správny orgán môže podľa svojej úvahy posúdiť (§ 34 ods. 5 správneho poriadku), či sa určitá skutočnosť v rámci dokazovania ukázala ako pravdivá; t.j. môže dospieť k záveru, že určitý dôkaz je dostačujúci alebo sa rozhodnúť, že treba zadovážiť ďalšie dôkazy, ktoré majú relevantnejší podklad

pre rozhodnutie. Hodnotenie dôkazov predstavuje zložitý myšlienkový postup, v rámci ktorého správny orgán na základe svojich logických, systematických a historických úsudkov ako aj účelu zákona, tzv. ducha zákona, určité tvrdenia prijíma a iné odmieta.

Pri hodnotení dôkazov ide o myšlienkovú činnosť správneho orgánu, v rámci ktorej je vykonaným dôkazom prisudzovaná hodnota závažnosti (dôležitosti) pre rozhodnutie, hodnota zákonnosti a napokon hodnota ich pravdivosti.

Správny orgán pri hodnotení dôkazov z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti) určuje, aký význam majú jednotlivé dôkazy pre jeho rozhodnutie a či o tieto dôkazy môže oprieť svoje zistenia ohľadne skutku, t.j. či sú pre zistený skutkový stav upotrebitelné. To znamená, že dokazovanie predstavuje aj verifikačný proces, pri ktorom správny orgán zvažuje, ktorý dôkaz je využiteľný, a z hľadiska dokazovania významný, a ktorý dôkaz je pre rozhodnutie vo veci samej bezvýznamný. Ak správny orgán vyradí určitý dôkaz ako bezvýznamný, už sa týmto dôkazom ďalej nezaobrá.

Pri hodnotení dôkazov z hľadiska ich zákonnosti správny orgán posudzuje, či dôkazy boli získané a vykonané spôsobom zodpovedajúcim zákonu alebo či z tohto hľadiska je i možné vyčítať určité chyby, t.j. či ide o dôkazy zabezpečené v súlade so zákonom alebo ide o dôkazy nezákonné. K dôkazom, ktoré boli získané alebo vykonané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, nemožno prihliadnuť. Iný postup správneho orgánu by mal za následok, že porušenie všeobecne záväzného právneho predpisu by sa premietlo do skutkového stavu veci, ktorý zistil správny orgán, a v konečnom dôsledku aj do rozhodnutia vo veci samej. Ak by správny orgán prihliadol k nezákonným dôkazom, a na základe takýchto dôkazov by postavil skutkové zistenia, tak by potom správny orgán správne konanie v predmetnej veci zaťažil chybou, ktorá by mala za následok vecne nesprávne a v konečnom dôsledku aj nezákonné rozhodnutie.

Správny orgán považuje vykonaný dôkaz za pravdivý, pokiaľ nebol preukázaný opak. Hodnotením dôkazov z hľadiska ich pravdivosti dochádza správny orgán k záveru, ktoré skutočnosti na základe dôkazov (pre rozhodnutie významné a zákonné) je možné považovať za pravdivé a ktoré nie sú pravdivé.

Hodnotenie dôkazov v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov nemôže byť ľubovoľné. Podľa názoru odvolacieho súdu správny orgán môže pristúpiť k hodnoteniu dôkazov v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov len potom, ak vykonal úkony s cieľom odstrániť existujúce rozpory v dôkazoch. Ti platí aj pre odvolací správny orgán, keďže v zmysle judikatúry týkajúcej sa správneho súdnictva je jednoznačne zastávaný právny názor, že prvostupňové aj druhostupňové správne konanie tvorí jeden celok.

Odvolačný súd zastáva názor, že ak sa správne orgánu nepodarí odstrániť rozpory v dôkazoch, potom je povinný v zmysle cit. ustanovenia § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia zdôvodniť v čom bol rozpor v dôkazoch, aké kroky vykonal na jeho odstránenie, a z akých dôvodov rozpor nebolo možné odstrániť. Musí tiež jednoznačne zdôvodniť, z ktorých dôkazov pri rozhodovaní vychádzal a prečo iné dôkazy odmietol, a napokon uviesť dôvod ich odmietnutia.

Podľa názoru odvolacieho súdu, ak správny orgán bez relevantného zdôvodnenia sa prikloní k jednému dôkazu, ktorým odôvodní skutkové zistenia, tak ako tomu bolo v prípade rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu a žalovaného keď vychádza len zo znaleckého posudku Ing. J. L. a nezaobrá sa námietkami žalobkyne, ktoré uplatňovala v priebehu správneho konania, potom je hodnotenie dôkazov bez jasného zaujatia stanoviska k takýmto námietkam v rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov.

Aj z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho správneho orgánu musí byť zrejmé, z akých dôvodov považuje odvolací správny orgán výhrady odvolávateľa za chybné, resp. nevierohodné, ktoré skutočnosti boli podkladom pre jeho rozhodnutie a kými dôkazmi dospel k záveru, že skutočnosti, ktoré boli uvedené v odvolaní považoval za nesprávne, resp. nepravdivé a akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazov.

Žalobkyňa mala výhrady k znaleckému posudku znalca Ing. J. L. Zdôvodnenie nevyhovenia týmto námietkam (str. 5 ods. 3 rozhodnutia žalovaného) s odôvodnením, že správny orgán nie je oprávnený posudzovať správnosť posudku znalca podľa názoru odvolacieho súdu nedáva totiž žiadnu odpoveď na žalobkyňou uplatnené námietky. Správnosť posudku znalca je v kompetencii správneho orgánu, v prípade, že na posúdenie takejto otázky sú potrebné odborné znalosti, správne orgánu nič nebránilo, aby vo veci nariadil ďalšie znalecké dokazovanie, resp. požiadal o odborné stanovisko, z ktorého by správny orgán pri posudzovaní námietok žalobkyne vychádzal.

Skutkový stav, ktorý bol podkladom pre rozhodnutie správnych orgánov, nie je podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačný, aby na základe neho mohla byť vyvedená zodpovednosť za priestupok voči žalobkyni. Rozhodnutiu žalovaného chýba aj preskúmateľná úvaha v tom zmysle, že žalovaný náležite nevyhodnotil námietky žalobkyne uplatnené v odvolaní.

S ohľadom na horeuvedené dospel Najvyšší súd SR ako súd odvolací k záveru, že rozhodnutie žalovaného bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci (bude zrejmé potrebné pribrať kontrolného znalca z odboru dopravy a vysporiadať sa s odborným vyjadrením, ktoré žalobkyňa predložila).

Podľa názoru odvolacieho súdu rozsudok krajského súdu je arbitrárny, keďže krajský súd sa nezaoberal skutočnosťou, že v prípade konania o priestupku ide o také konanie, ktoré má v zmysle štrasburskej judikatúry charakter konania o trestnom obvinení.

Preto Najvyšší súd SR ako súd odvolací zmenil prvostupňový rozsudok a rozhodnutie žalovaného zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie (§ 220 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. a § 250j ods. 2 písm. c/, d/ O.s.p.).

Odvolací súd poznamenáva, že lehoty pre zánik zodpovednosti za priestupok počas konania na súde na prvom stupni a na odvolacom súde neplynuli (§ 246d prvá veta O.s.p.).

O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 224 ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a úspešnej žalobkyni priznal ich náhradu v sume 339,38 €. Výška náhrady trov konania bola určená v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. V predmetnej právnej veci základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby predstavuje sumu 53,49 €. Náhrada trov konania v sume 339,38 € pozostáva z nasledovných úkonov právnej služby a zo zaplatených súdnych poplatkov:

- podanie odvolania proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky) 11.04.2008 - 53,49 € + 19 % DPH/ 10,16 €
 - účasť na pojednávaní pred NS SR 29.04.2009 (§ 14 ods. 1 písm. d/ vyhlášky) - 53,49 € + 19 % DPH/ 10,16 €
 - režijný paušál – 2 x 6,95 € = 13,90 € (§ 15 písm. a/, § 16 ods. 3 vyhlášky),
Spolu 120,88 €+ 19 % DPH/ 20,32 €
 - náhrada za stratu času 2 x 5 polhod. (11,59 € (§ 17 ods. 1 vyhlášky) - 115,90 €
 - cestovné z Považskej Bystrice do Bratislavy a späť - osobným motorovým vozidlom Nissan Micra (§16 ods. 4 vyhlášky) - 82,28 €
- spolu: 339,38 €

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 29. apríla 2009

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová